

Határozatok Tára

ATHANASIOS RANTOS
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2022. január 27.¹

C-405/20. sz. ügy

**EB,
JS,
DP
kontra**

Versicherungsanstalt öffentlich Bediensteter, Eisenbahnen und Bergbau (BVAEB)

(a Verwaltungsgerichtshof [legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Szociálpolitika – EUMSZ 157. cikk – Az EUMSZ 157. cikkről szóló (33.) jegyzőkönyv – A férfi és női munkavállalók egyenlő díjazása – Az időbeli hatály korlátozása – 2006/54/EK irányelv – A férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód – 5. és 12. cikk – A nemen alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetés minden formájának tilalma – Foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerek – Nemzeti köztisztviselők öregségi nyugdíja – A férfiak aránya a legmagasabb nyugdíjakból részesülő személyek csoportjában – Éves nyugdíjkorrekciót előíró szabályozás – Meghatározott összeget meghaladó nyugdíjak kizárásával történő, fokozatosan csökkenő mértékű kiigazítás – Igazolások”

I. Bevezetés

1. Amint az a „Defrenne III” ítéletből² kiderül, a nemen alapuló hátrányos megkülönböztetés megszüntetése az Európai Unió jogának általános elveiként az alapvető emberi jogok közé tartozik, amelyek tiszteletben tartásának biztosítása a Bíróság feladata.

2. E tekintetben a Bíróság már a „Defrenne II” ítéletében³ elismerte az EGK-Szerződés 119. cikkének (a módosítást követően EK 141. cikk, jelenleg EUMSZ 157. cikk) közvetlen hatályát, amely a férfi és női munkavállalók egyenlő munkáért járó egyenlő díjazása elvének alkalmazását írja elő. Az 1990. május 17-i Barber ítélet (C-262/88., a továbbiakban: Barber ítélet, EU:C:1990:209) szerint az EGK-Szerződés 119. cikke alkalmazandó a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekre⁴, de e cikk közvetlen hatályára nem lehet hivatkozni a nyugdíjra való

¹ Eredeti nyelv: francia.

² 1978. június 15-i Defrenne ítélet, úgynevezett „Defrenne III” ítélet (149/77, EU:C:1978:130, 26. és 27. pont).

³ 1976. április 8-i Defrenne ítélet, úgynevezett „Defrenne II” ítélet (43/75, EU:C:1976:56, 40. pont).

⁴ Barber ítélet, 30. pont.

jogosultság megállapítása érdekében ugyanezen ítélet meghozatalát megelőző időszakra visszamenőleg⁵. Ezt az ítélkezési gyakorlatot ezt követően az EUMSZ 157. cikkről szóló (33.) jegyzőkönyv és a 2006/54/EK irányelv⁶ kodifikálta.

3. A jelen ügyben EB, JS és DP (a továbbiakban: az alapügy felperesei) nyugalmazott osztrák szövetségi köztisztviselők, akik férfiak. A rájuk vonatkozó, az öregségi nyugdíjak 2018. évi korrekciójáról szóló nemzeti szabályozás fokozatosan csökkenő mértékű kiigazítást hajtott végre, amelyből kizárta a meghatározott összeget meghaladó nyugdíjakat, aminek következtében nyugdíjuk nem, vagy csak kis mértékben emelkedett, az alacsonyabb nyugdíjban részesülő nyugdíjasok nyugdíjával ellentétben.

4. A Versicherungsanstalt öffentlich Bediensteter, Eisenbahnen und Bergbauval (BVAEB) (a köztisztviselők és a közalkalmazottak, a vasutasok és a bányászati alkalmazottainak biztosítóintézete, Ausztria, a továbbiakban: BVAEB) a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria), a kérdést előterjesztő bíróság előtt folytatott jogvita keretében az alapeljárás felperesei azzal érveltek, hogy e szabályok nem alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetést valósítanak meg, mivel a legmagasabb öregségi nyugdíjban részesülő szövetségi köztisztviselők nagy többsége férfi.

5. E bíróság az EUMSZ 157. cikk, az EUMSZ 157. cikkről szóló (33.) jegyzőkönyv és a 2006/54 irányelv értelmezésére irányuló kérdést intéz a Bírósághoz annak megállapítása érdekében, hogy az említett szabályozás megfelel-e az uniós jognak.

6. A jelen indítványomban azt javaslom, hogy a Bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre válaszolva állapítsa meg, hogy a jelen ügyben az egyenlő díjazás elve időbeli korlátozás nélkül alkalmazandó, és hogy – az említett bíróság által elvégzendő ellenőrzésekre is figyelemmel – az uniós joggal nem ellentétes az olyan szabályozás, mint amilyen az alapügyben szerepel, feltéve, hogy e szabályozást objektív, a nem alapuló hátrányos megkülönböztetéstől független tényezők indokolják.

II. Jogi háttér

A. Az uniós jog

7. A 2006/54/EK irányelvnek „Az irányelv célja” című 1. cikke kimondja:

„Ezen irányelv célja, hogy a foglalkoztatás és a munkavégzés területén biztosítsa az esélyegyenlőséget, valamint a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvének végrehajtását.

E célból az alábbiak vonatkozásában tartalmaz az egyenlő bánásmód elvének megvalósítására irányuló rendelkezéseket:

[...]

c) foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerek.

⁵ Barber ítélet, 45. pont. Kivételt képeznek azok a munkavállalók vagy az azok jogán jogosultak, akik ezen időpont előtt az irányadó nemzeti jog szerint bírósági eljárást indítottak vagy ezzel azonos hatályú igényt jelentettek be.

⁶ A férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról szóló 2006. július 5-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2006. L 204., 23. o.; helyesbítés: HL 2019. L 191., 45. o.).

[...]

8. Ezen irányelv „Fogalommeghatározások” című 2. cikkének (1) bekezdése a következőket mondja ki:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

b) »közvetett megkülönböztetés [helyesen: közvetett hátrányos megkülönböztetés]«: ha egy látszólag semleges rendelkezés, feltétel vagy gyakorlat az egyik nemhez tartozó személyeket a másik nemhez tartozó személyekhez képest hátrányosan érint, kivéve ha ez a rendelkezés, feltétel vagy gyakorlat jogszerű céllal objektív módon igazolható, továbbá e cél megvalósításának eszközei megfelelőek és szükségesek;

[...]

f) »foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerek«: olyan, a férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról szóló, 1978. december 19-i 79/7/EGK tanácsi irányelv⁷ hatálya alá nem tartozó rendszerek, amelyek célja, hogy valamely vállalkozásban vagy vállalkozások csoportjában, gazdasági ágazatban vagy foglalkoztatási ágazatban vagy ilyen ágazatok csoportjában akár alkalmazottként, akár önálló vállalkozóként tevékenykedő munkavállalóknak olyan ellátásokat biztosítsanak, amelyek a törvény által szabályozott kötelező érvényű szociális biztonsági rendszerek által biztosított ellátásokat kívánják kiegészíteni vagy helyettesíteni, akár kötelező, akár választható az ilyen rendszerekben való tagság.”

9. A 2006/54 irányelv 5. cikke, amely az irányelv II. címének „Egyenlő bánásmód a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben” című 2. fejezetében található, a következőket mondja ki:

„A 4. cikk sérelme nélkül, a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben semmilyen közvetlen vagy közvetett nemi alapon történő megkülönböztetés [helyesen: nemi alapon alapuló közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés] nem állhat fenn, különösen a következők tekintetében:

[...]

c) az ellátások kiszámítása, beleértve a házastárs és az eltartottak kiegészítő ellátásait, illetve az ellátásokra való jogosultság tartamára és fenntartására irányuló feltételek.”

10. Ezen irányelv „Tárgyi hatály” című 7. cikkének (1) bekezdése a) pontjának iii. alpontja úgy rendelkezik, hogy az említett 2. fejezetben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni azokra a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekre, amelyek védelmet nyújtanak az „idős kor” kockázata ellen, beleértve a korengedményes nyugdíjazás esetét is.

⁷ HL 1979. L 6., 24. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 215. o.

11. Az említett irányelv „Visszaható hatály” című 12. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„Minden, a munkavállalók tekintetében ezen fejezet végrehajtását célzó intézkedés rendelkezik valamennyi, foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben nyújtott ellátásról, amely az 1990. május 17-ét követő foglalkoztatási időszakokból származik, és visszamenőleg érvényes addig az időpontig, nem érintve az olyan munkavállalókat vagy az azok jogán jogosultakat, akik ezen időpont előtt az irányadó nemzeti jog szerint bírósági eljárást indítottak vagy azzal azonos hatályú igényt jelentettek be. A végrehajtási intézkedések visszamenőleg 1976. április 8-ig érvényesek és minden olyan ellátásról rendelkeznek, amely azt az időpontot követő szolgálati időből származik. Azon tagállamok esetében, amelyek 1976. április 8-a után és 1990. május 17-e előtt csatlakoztak a Közösséghez, azt az időpontot kell figyelembe venni, amikor a Szerződés 141. cikke [jelenleg EUMSZ 157. cikk] a területükön hatályba lépett.”

B. Az osztrák jog

12. Az 1965. november 18-i Bundesgesetz über die Pensionsansprüche der Bundesbeamten, ihrer Hinterbliebenen und Angehörigen (Pensionsgesetz 1965) (a szövetségi köztisztviselők, túlélő hozzátartozóik és családtagjaik nyugdíjjogosultságáról szóló 1965. évi törvény, a továbbiakban: 1965. évi PG)⁸ az alapügy tényállásának időpontjában hatályos változatának⁹ „a jelen szövetségi törvény jövőbeni módosításainak hatálya és a rendszeres ellátások korrekciója” című 41. §-a következőképpen rendelkezik:

„[...]

(2) Az e törvény alapján fizetendő öregségi nyugdíjakat és túlélő hozzátartozói nyugdíjakat [...] a törvényes nyugdíjbiztosítási rendszer szerinti nyugdíjakkal azonos időben és mértékben kell kiigazítani,

1. ha a nyugdíjjogosultságot már az érintett év január 1-je előtt megszerezték

[...]

(4) A nyugdíjkorrekcióra az (Allgemeines Sozialversicherungsgesetz [a társadalombiztosításról szóló általános törvény, a továbbiakban: ASVG]¹⁰) 711. §-ában meghatározott módszer analógia útján alkalmazandó a 2018. naptári évre [...]. Az ASVG 711. §-a (1) bekezdésének 2 pontja szerinti emelés esetén az emelés teljes összegét be kell számítani az öregségi vagy túlélő hozzátartozói nyugdíjba.”

13. Az ASVG 108f. §-a az alapügy tényállásának idején hatályos változatában¹¹ előírja, hogy:

„(1) A szociális biztonság, a nemzedékek és a fogyasztóvédelem ügyeinek szövetségi minisztere köteles minden naptári évre az irányérték figyelembevételével meghatározni a korrekciós tényezőt.

⁸ BGBl. 340/1965.

⁹ BGBl. I, 151/2017.

¹⁰ BGBl. 189/1955.

¹¹ BGBl. I, 29/2017.

„(2) Az irányértéket úgy kell meghatározni, hogy a nyugdíjnak az irányértékkel történő korrekciója alapján történő emelése megfeleljen a fogyasztói árak (3) bekezdés értelmében vett emelkedésének. Három tizedesjegyre kell kerekíteni.

(3) A fogyasztói árak emelkedését tizenkét naptári hónapra, a korrekciós évet megelőző év júliusáig vett átlagos emelkedés alapján kell kiszámolni, amelynek során a 2000. évre vonatkozó fogyasztói árindexet, vagy az annak a helyébe lépő indexet kell használni. Ebből a célból a Statistik Austria [Osztrák Statisztikai Intézet, Ausztria] által a számítási időszakra vonatkozóan közzétett éves inflációs ráták számtani átlagát kell alapul venni.”

14. Az ASVG 108h. §-a az alapügy tényállásának idején hatályos változatában¹² a következőképpen rendelkezik:

„(1) Minden évben, január 1-jei hatállyal

a) a nyugdíjbiztosítási rendszer által folyósított valamennyi olyan nyugdíjat, amelynek referencia-időpontja (223. § (2) bekezdés) az adott év január 1-je előtti időpontra esik,

[...]

fel kell szorozni a korrekciós tényezővel. [...]

(2) Az (1) bekezdésben említett korrekciót azon nyugdíj alapján kell elvégezni, amelyre az előző év december 31-én hatályos rendelkezések alapján jogosultság keletkezett [...]

15. Az ASVG 711. §-ának az alapügyben szereplő tények idején hatályos változata¹³ az (1) bekezdésében a következőképpen szól:

„A 108h. § (1) bekezdésének első mondatától és (2) bekezdésétől eltérően a 2018-as naptári évre vonatkozóan a nyugdíjemelést nem a korrekciós tényező alkalmazásával, hanem a következők szerint kell elvégezni – a teljes nyugdíjjövedelmet (a (2) bekezdés) a következőként kell emelni:

1. amennyiben az a havi 1500 eurót nem haladja meg, 2,2%-kal;

2. amennyiben az meghaladja a havi 1500 eurót, de nem haladja meg a 2000 eurót, 33 euróval;

3. amennyiben az meghaladja a havi 2000 eurót, de nem haladja meg a 3355 eurót, 1,6%-kal;

4. amennyiben az meghaladja a havi 3355 eurót, de nem haladja meg a 4980 eurót, az említett értékek között 1,6%-ról lineárisan 0%-ra csökkenő százalékos értékkel.

Amennyiben a teljes nyugdíjjövedelem meghaladja a havi 4980 eurót, nem kerül sor emelésre.”

¹² BGBl. I, 111/2010.

¹³ BGBl. I, 151/2017.

III. Az alapeljárás, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések és a Bíróság előtti eljárás

16. Az alapeljárás felperesei, 1940-ben, 1948-ban, illetve 1941-ben született férfiak, szövetségi köztisztviselőként dolgoztak Ausztriában. Miután 2000-ben, 2013-ban, illetve 2006-ban nyugdíjba mentek, az 1965. évi PG alapján öregségi nyugdíjban részesülnek, amelynek havi bruttó összege 2017-ben az első esetben 6 872,43 euró, a másodikban 4 676,48 euró és a harmadikban 5 713,22 euró volt.

17. Az alapeljárás felperesei mindhárman az őket 2018. január 1-jétől megillető öregségi nyugdíj összegét megállító határozat meghozatalát kérték a BVAEB-től. A BVAEB úgy döntött, hogy EB és DP öregségi nyugdíjának összegét nem kell kiigazítani, mivel ez az összeg meghaladja az ASVG 711. §-ának (1) bekezdésében említett havi 4 980 eurós felső határt. JS öregségi nyugdíjának korrekcióját 0,2989%-os emelés alkalmazásával valósította meg.

18. Az alapeljárás felperesei e határozatok ellen keresetet nyújtottak be a Bundesverwaltungsgerichthez (szövetségi közigazgatási bíróság, Ausztria) arra hivatkozva, hogy az 1965. évi PG 41. §-ának (4) bekezdése, összefüggésben a 711. § (1) bekezdésének 4. pontjával és az ASVG utolsó mondatával (a továbbiakban: a vitatott jogszabályok), amely az alacsonyabb nyugdíjban részesülő nyugdíjasoktól eltérően a nyugdíjuk mértéke miatt teljesen vagy szinte teljesen megfosztja őket annak 2018. évi kiigazításától, nem alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetés miatt nem felel meg az uniós jognak.

19. Keresetük alátámasztása érdekében úgy érveltek, hogy a rájuk vonatkozó illetmény- és nyugdíjszabályok 1995 óta mindig egyre hátrányosabbak, és hogy 1998. december 31. óta az öregségi nyugdíjak összegének korrekciója már nem az aktív köztisztviselők illetményének alakulását követi, ahogyan azt az addig hatályos szabályok előírták, hanem egy olyan korrekciós tényező alapján történik, amely lényegében a vásárlóerő alakulását tükrözi. Hozzáadték, hogy a nyugdíjkorrekció, amely a „vásárlóerő megőrzéséhez” szükséges lett volna, és amelyet a nyugdíjkorrekcióról szóló szabályozás főszabály szerint előír, a korábbi években nem mindig történt meg.

20. Az alapeljárás felperesei statisztikai elemzést nyújtottak be, amely az 1965. évi PG hatálya alá tartozó öregségi és hozzátartozói nyugdíjban részesülők nemek és összegek szerinti megoszlásának bemutatására irányul. Ebből az elemzésből kitűnik, hogy a havi 4 980 eurót meghaladó összegű nyugdíjban részesülők csoportjába összesen 8 417 férfi és 1 086 nő tartozik. Ha csak az öregségi nyugdíjakat vesszük figyelembe, akkor a nyugdíjasok e csoportjába 8 417 férfi és 1 040 nő tartozik. Ezzel szemben az osztrák szövetségi közszolgálatban öregségi nyugdíjban részesülők teljes számát 79 491 férfira és 22 470 nőre becsülik. A Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) előtti eljárásban ezeket a számadatokat sem a BVAEB, sem a bíróság nem vitatta.

21. Az említett bíróság a 2018. november 29-i EB ügyben, illetve a 2018. december 10-i DP ügyben hozott ítéletében megállapította, hogy az ASVG 711. § (1) bekezdésének utolsó mondatára vonatkozó részében a vitatott szabályozás sokkal több férfit érint, mint nőt, mivel a küszöbértéket meghaladó nyugdíjban részesülők csoportjában több férfi van. Ezzel szemben ugyanez a bíróság nem tett ilyen megállapítást a JS ügyben hozott ítéletében, amelyet e bíróság e személy havi öregségi nyugdíja figyelembevételével, az ASVG 711. § (1) bekezdés 4. pontjára vonatkozó részében foglalt szabályozás alapján hozott.

22. Ezekben az ítéletekben a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) elutasította az alapeljárás felperesei által benyújtott kereseteket. E tekintetben ez a bíróság úgy ítélte meg, hogy a Bíróságnak a 2011. október 20-i Brachner ítéletből (C-123/10, EU:C:2011:675) levezetett ítélkezési gyakorlata az adott ügyekben nem alkalmazható, mivel az alapügyek nem a minimálnyugdíjakkal kapcsolatos hátrányos megkülönböztetésre, hanem a magasabb nyugdíjakban részesülők számára nemi alapon történő hátrányos megkülönböztetésre vonatkoznak, amelyet más szempont alapján kell értékelni. Az említett bíróság azt is kimondta, hogy hátrányos megkülönböztetés nem valósulhat meg, ha a magasabb nyugdíjból részesülők csoportjába tartozás az érintett ellátás emelése során hátrányos bánásmóddal jár.

23. Az alapeljárás felperesei ezen ítéletek *felülvizsgálata* iránti kérelmet nyújtottak be a kérdést előterjesztő bírósághoz, amely egyesítette az ügyeket.

24. E bíróság megjegyzi, hogy az alapügy felperesei nem az ASVG, hanem az 1965. évi PG alapján kapják öregségi nyugdíjukat, amelynek rendelkezései – amennyiben azok a jelen esetben alkalmazandók – az 1955 előtt született, legkésőbb 2005-ig a közszolgálatba felvett és ezt követően nyugállományba helyezett köztisztviselők nyugdíjára vonatkoznak.

25. Az említett bíróság szerint a Bíróság ítélkezési gyakorlatának fényében az alapügy felpereseinek folyósított öregségi nyugdíjak az EUMSZ 157. cikk értelmében vett „díjazás” fogalmába tartoznak, és azokat az EUMSZ 157. cikkről szóló (33.) jegyzőkönyv és a 2006/54 irányelv II. címe 2. fejezetének értelmében vett „foglalkoztatási szociális biztonsági rendszer” keretében folyósított ellátásoknak kell tekinteni.

26. Ugyanez a bíróság emlékeztet arra, hogy ez a jegyzőkönyv és a 2006/54 irányelv 12. cikke a férfiak és nők egyenlő díjazása elvének időbeli hatályának korlátozását írja elő a „foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben nyújtott ellátások” tekintetében, ami a Barber ítéletből ered. Azon tagállamok esetében, amelyek az Osztrák Köztársasághoz hasonlóan 1994. január 1-jén csatlakoztak az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodáshoz¹⁴, az 1994. január 1-je előtti munkaviszonyokra vonatkozó nyugdíjellátások tekintetében nem lehet a férfiak és nők egyenlő díjazásának elvére hivatkozni.

27. A kérdést előterjesztő bíróság azt a kérdést teszi fel, hogy ez a korlátozás érinti-e, és ha igen, milyen mértékben, az alapügy felpereseinek azon lehetőségét, hogy a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvére hivatkozzanak az öregségi nyugdíjak 2018. évi korrekciójára vonatkozó vitatott szabályozással kapcsolatban. E bíróság úgy véli, hogy három értelmezés lehetséges.

28. Az említett bíróság által javasolt első értelmezés szerint az öregségi nyugdíjak korrekcióját az ellátás 1994. január 1-jét megelőző foglalkoztatási időszakokon alapuló elemének kell tekinteni; ez az a referenciaidőpont, amely miatt az alapeljárás felperesei egyáltalán nem hivatkozhatnak az egyenlő bánásmódnak az EUMSZ 157. cikk és a 2006/54/EK irányelv szerinti elvére. Ezen első értelmezési lehetőség ellen szólnak mindazonáltal a Bíróság által többek között az 1993. október 6-i Ten Oever ítéletben (C-109/91, EU:C:1993:833) tett pontosítások, valamint az EUMSZ 157. cikkről szóló (33.) jegyzőkönyv szövege.

¹⁴ Az 1992. május 2-án aláírt, és az Európai Közösségek, azok tagállamai, valamint az Osztrák Köztársaság, a Finn Köztársaság, az Izlandi Köztársaság, a Liechtensteini Hercegség, a Norvég Királyság és a Svéd Királyság és a Svájci Államszövetség között az Európai Gazdasági Térségről létrejött megállapodás megkötéséről szóló, 1993. december 13-i 94/1/ESZAK, EK tanácsi és bizottsági határozattal (HL 1994. L 1., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 19. kötet, 146. o.) jóváhagyott megállapodás (HL 1994. L 1., 3. o.).

29. A második értelmezés szerint a korábbi foglalkoztatási időszakok csak annyiban zárják ki az egyenlő bánásmód követelményére való hivatkozást, amennyiben megelőzik a referenciaidőpontot. Ezért az alapügy mindegyik felperese esetében meg kell állapítani az 1994. január 1-jét követő foglalkoztatási időszakok teljes foglalkoztatási időszakon belüli hányadát, és csak e hányad tekintetében kell hátrányos megkülönböztetéstől mentes módon biztosítani számára a nyugdíjkorrekciót.

30. A harmadik értelmezés értelmében az egyenlő bánásmód elvének időbeli korlátozása nem alkalmazandó az ellátás olyan elemeire, mint amilyen az évente elvégzendő nyugdíjkorrekció. A kérdést előterjesztő bíróság szerint a Bíróság ítélkezési gyakorlata összhangban van ezzel az értelmezéssel.

31. Ez a bíróság egyebekben megjegyzi, hogy az ASVG 108h. §-a értelmében az öregségi nyugdíjak összegét évente az infláció mértékének megfelelően korrigálni kell. Márpedig a szóban forgó jogszabály következtében a havonta bizonyos összeget meghaladó nyugdíjban részesülő nyugalmazott köztisztviselők hátrányos helyzetben vannak azokhoz képest, akiknek alacsonyabb a nyugdíja, mert ők – ez utóbbiakkal szemben – (egyáltalán nem vagy szinte egyáltalán) nem részesültek 2018-ban ilyen emelésben. Ezért az alapügy kimenetele szempontjából döntő jelentőségű lenne az a kérdés, hogy adott esetben igazoltnak tekinthető-e az uniós jog szempontjából a nemi alapon történő közvetett hátrányos megkülönböztetés.

32. E tekintetben a BVAEB a kérdést előterjesztő bíróság előtt arra hivatkozott, hogy az említett szabályozásnak a nyugdíjasok vásárlóerejének megőrzésére irányuló hagyományos célon túlmenően van egy „szociális elemet” tartalmazó célja is. Ha ugyanis minden évben a nyugdíjak összegétől függetlenül ugyanakkora százalékos aránnyal korrigálnák a nyugdíjakat, akkor rövidesen „igazolhatatlan szakadék” keletkezne. Ezért mind a vásárlóerő megőrzése, mind a társadalmi egyensúly szempontjából érthető, hogy a jogalkotó szabályozás útján beavatkozik olyan módon, hogy „lendületet ad” az alacsonyabb nyugdíjaknak, az átlagosnál lényegesen magasabb nyugdíjak esetében pedig nem látja szükségesnek a vásárlóerő növelését. A 2018. évi nyugdíjkorrekció esetében a jogalkotó által választott, szociális szempontokra alapozott fokozatosságot az indokolta, hogy az élelmiszer- és megélhetési (étel, ital, lakhatás) költségek átlag feletti emelkedése éppen a kis- és közepes nyugdíjakat érinti.

33. A kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy a szóban forgó szabályozás szükséges, megfelelő és mindenekelőtt koherens. E szabályozás ugyanis csak az öregségi nyugdíjból részesülőkre korlátozódik, jóllehet léteznek megfelelő szociálpolitikai eszközök, amelyek hatályát objektív módon határozták meg, mint például a progresszív jövedelemadó-kulcsok, állami ellátások és egyéb, adókból finanszírozott támogatások. Továbbá a nemzeti jog szerint az 1965. évi PG 41. §-ának hatálya alá tartozó személyek, vagyis a nyugalmazott köztisztviselők olyan különleges helyzetben vannak, amely alapvetően megkülönbözteti őket a szociális biztonsági jogi rendszerekből nyugdíjban részesülő személyektől, mivel a köztisztviselői nyugdíj állam által nyújtott díjazás, amelyet a nyújtott szolgáltatásokért járó ellentételezésnek kell tekinteni. A Verfassungsgerichtshof (Alkotmánybíróság, Ausztria) ítélkezési gyakorlata szerint a köztisztviselői nyugdíjak lényegi jellemzője többek között azon alapul, hogy a köztisztviselő és a munkáltatója között fennálló jogviszony élethossziglani jogviszony, amelynek keretében az öregségi nyugdíj is kizárólag a munkáltató által nyújtott ellátás. Így míg a társadalombiztosítási rendszerek keretében fizetett nyugdíjak a járulékokból történő finanszírozás elvén alapulnak, és egy biztosítási szervnek fizetendőek, addig az aktív szolgálatban lévő köztisztviselők járulékai nem a nyugdíjbiztosítási rendszerbe, hanem az állami költségvetésbe folynak be.

34. Ráadásul, miközben a nemzeti jogalkotó a 2018. évi nyugdíjak értékének évenkénti kiigazítását illetően jelentősen beavatkozott, nem hozott ilyen, „a szociális egyensúly megteremtésére” irányuló intézkedést az aktív tisztviselők esetében, akikre vonatkozóan nem alkalmaztak fokozatosan csökkenő mértékű kiigazítást a 2018. évi illetménykorrekció során. Az aktív állományban lévő köztisztviselőkre vonatkozóan 2,33%-os emelést hajtottak végre, amely nem pusztán az inflációnak megfelelő kiigazításra korlátozódott, hanem egy inflációt meghaladó emelést foglalt magában, amelyet azzal indokoltak, hogy a tisztviselőknek a gazdasági fellendülésből is részesülniük kell. A jogalkotó csak a köztisztviselőkre irányadó foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerbe avatkozott be, nem avatkozott azonban be hasonlóképpen az összes többi, például magánjogi foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerbe, ami nem tűnik koherensnek.

35. A kérdést előterjesztő bíróság szerint az a kérdés is felmerül, hogy a szabályozás arányossága és koherenciája vizsgálható-e kizárólag és önállóan egyetlen év tekintetében, vagy azt a körülményt is figyelembe kell venni, hogy ez az intézkedés nem volt egyedülálló, mert már többször előfordult, hogy a nemzeti jogalkotó egyes évek tekintetében eltért a 2004-ben bevezetett alapvető korrekciós szabálytól. Az alapeljárás egyik felperesének a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) által nem vitatott állítása szerint így nyugdíjának a nyugdíjazása időpontjától 2017-ig megvalósított korrekciója a megfelelő inflációkövető kiigazításhoz képest összesen 22%-os, a szóban forgó szabályozás hatálybalépését követően pedig összesen 25%-os csökkenést eredményezett.

36. Végezetül tisztázni kell, hogy önálló igazoló okot képez-e, vagy kizárja-e ebben az összefüggésben a férfiak hátrányos megkülönböztetésére való hivatkozást, ha személyek egy csoportját az jellemzi, hogy ez a csoport magasabb öregségi nyugdíjban részesül, és lényegesen több férfit foglal magában azért, mert – tekintettel arra, hogy a foglalkoztatás és munkavégzés területén a nők a múltban jellemzően hátrányosabb bánásmódban részesültek – a férfiak gyakrabban kerültek magasabb öregségi nyugdíjjal járó állásokba.

37. Ilyen körülmények között a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Úgy kell-e értelmezni a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód követelménye időbeli hatályának a Barber ítélet (C-262/88), valamint az EUMSZ 157. cikkről szóló (33.) jegyzőkönyv és a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a [2006/54] irányelv 12. cikke szerinti korlátozását, hogy egy (osztrák) nyugdíjas nem vagy (arányosan) csak a jogosultságnak az 1994. január 1-jét követő foglalkoztatási időszakokon alapuló része tekintetében hivatkozhat jogszerűen az egyenlő bánásmód követelményére annak alátámasztása érdekében, hogy a tisztviselői nyugdíjak 2018. évi – az alapeljárásokban alkalmazotthoz hasonló – korrekciójára vonatkozó rendelkezések révén hátrányos megkülönböztetés érte?
- 2) Úgy kell-e értelmezni a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód (a 2006/54/EK irányelv 5. cikkével összefüggésben értelmezett EUMSZ 157. cikk szerinti) követelményét, hogy az ahhoz hasonló közvetett eltérő bánásmód, mint amely – adott esetben – az alapeljárásokban alkalmazandó, a 2018. évi nyugdíjkorrekcióra vonatkozó rendelkezésekből ered, a már korábban elfogadott hasonló intézkedésekre és az ezen intézkedések együttes hatása által a nyugdíjak reálértékének inflációarányos kiigazításához képest okozott jelentős (a jelen esetben 25%-os) veszteségre is figyelemmel igazolt, különösen

- annak megakadályozása érdekében, hogy (egységes mértékkel történő rendszeres korrekció esetén) »szakadék« keletkezzen a magasabb és alacsonyabb nyugdíjak között, jóllehet ez a különbség pusztán nominális lenne, és nem változna az értékek közötti arány,
- egy általános »szociális elem« megvalósítása, mégpedig az alacsonyabb nyugdíjjal rendelkező nyugdíjasok vásárlóerejének növelése érdekében, jóllehet a) ez a cél a magasabb nyugdíjak korrekciójának korlátozása nélkül is elérhető lenne, és b) a jogalkotó nem ír elő ilyen intézkedést azonos módon a vásárlóerőnek az alacsonyabb tisztviselői illetmények inflációs kiigazítása során (a magasabb illetmények korrekciójának terhére) történő növelése érdekében is, és a(z) állami részvétel nélkül működő) többi foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerből folyósított nyugdíjak értékének kiigazításába történő hasonló beavatkozással kapcsolatban sem fogadott el rendelkezéseket az alacsonyabb nyugdíjak vásárlóerejének (a magasabb nyugdíjak korrekciójának terhére történő) növelése érdekében,
- »a rendszer« fenntartása és finanszírozása érdekében, jóllehet a tisztviselők nyugdíját nem egy biztosítóintézet folyósítja egy biztosításszerűen megszervezett és járulékalapú rendszerből, hanem a szövetségi állam mint a nyugalmazott tisztviselők munkáltatója a munkavégzésért nyújtott díjazásként, és ezért nem egy rendszer fenntartása vagy finanszírozása, hanem végső soron csak költségvetési megfontolások a mérvadóak;
- mert önálló igazoló okot képez, vagy (ezt megelőzően) eleve kizárja a férfiak 2006/54/EK irányelv értelmében vett, nemen alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetésének feltételezését, ha azt, hogy a magasabb nyugdíjjal rendelkező nyugdíjasok csoportjában statisztikailag lényegesen több a férfi, azon körülmény következményének kell tekinteni, hogy a foglalkoztatás és munkavégzés területén a nők különösen a múltban jellemzően nem rendelkeztek esélyegyenlőséggel, vagy
- mert a szabályozás az EUMSZ 157. cikk (4) bekezdése értelmében vett pozitív intézkedésként elfogadható?”

38. Írásbeli észrevételeket az alapeljárás felperesei, az osztrák kormány, valamint az Európai Bizottság terjesztett elő. DP kiegészítő írásbeli észrevételeket is benyújtott.

IV. Elemzés

A. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésről

39. Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy az EUMSZ 157. cikkről szóló (33.) jegyzőkönyvet és a 2006/54 irányelv 12. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy a férfiak és nők egyenlő díjazása elve időbeli hatályának az e rendelkezésekben előírt korlátozása alkalmazandó-e a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszer keretében nyújtott ellátásokra vonatkozó nemzeti szabályozásra is, amely az öregségi nyugdíjak 1994. január 1-je utáni éves korrekcióját írja elő, amennyiben az érintett személy foglalkoztatási időszakai részben ezen időpont előtt valósultak meg.

40. Előjáróban meg kell vizsgálni, hogy az olyan öregségi nyugdíjak, mint az alapügy felpereseinek nyugdíjai, az EUMSZ 157. cikk és a 2006/54 irányelv hatálya alá tartoznak-e.

41. Az EUMSZ 157. cikk (2) bekezdésének alkalmazásában „díjazás” a rendes alap- vagy minimálbér, illetve illetmény, valamint minden egyéb olyan juttatás, amelyet a munkavállaló a munkáltatójától közvetlenül vagy közvetve, készpénzben vagy természetben a munkaviszonyára tekintettel kap. A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a „díjazás” e rendelkezés értelmében vett fogalmát tágan kell értelmezni, mint amelybe valamennyi, készpénzben vagy természetben adott vagy a jövőben adandó juttatás beletartozik, feltéve, hogy – akár közvetetten – azt a munkavállalónak a munkáltató a munkavállaló munkaviszonyára tekintettel, illetve a munkaszerződés vagy jogszabályi rendelkezés alapján vagy önkéntesen nyújtja¹⁵.

42. Különösen az 1965. évi PG alapján a szövetségi köztisztviselőknek nyújtott nyugdíjakkal kapcsolatban a Bíróság megjegyezte, hogy az öregségi nyugdíj összege a szolgálati időktől és a szolgálati időkkel egyenértékűnek tekintett időktől, továbbá a köztisztviselő illetményétől függ. Az öregségi nyugdíj olyan, készpénzben a jövőben adandó juttatás, amelyet a munkáltató fizet alkalmazottai számára az ez utóbbiak munkaviszonyának közvetlen következményeként. E nyugdíj ugyanis a nemzeti jogban díjazásnak minősül, amelyet továbbra is folyósítanak a szolgálati jogviszony keretében, amely a köztisztviselő nyugállományba lépését követően is fennmarad. Az említett nyugdíj ennek alapján az EUMSZ 157. cikk (2) bekezdése értelmében vett díjazásnak tekinthető¹⁶.

43. A 2006/54 irányelv 1. cikkének c) pontja továbbá kimondja, hogy az irányelv a „foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerek” vonatkozásában az egyenlő bánásmód elvének megvalósítására irányuló rendelkezéseket tartalmaz. Az említett irányelv 2. cikke (1) bekezdésének f) pontja e rendszereket „olyan, a [79/7] irányelv hatálya alá nem tartozó [rendszerekként határozza meg], amelyek célja, hogy valamely vállalkozásban vagy vállalkozások csoportjában, gazdasági ágazatban vagy foglalkoztatási ágazatban vagy ilyen ágazatok csoportjában akár alkalmazottként, akár önálló vállalkozóként tevékenykedő munkavállalóknak olyan ellátásokat biztosítsanak, amelyek a törvény által szabályozott kötelező érvényű szociális biztonsági rendszerek által biztosított ellátásokat kívánják kiegészíteni vagy helyettesíteni, akár kötelező, akár választható az ilyen rendszerekben való tagság”.

44. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy ez az 1965. évi PG által előírt szövetségi köztisztviselői nyugdíjrendszer egy olyan rendszer, amelynek célja, hogy egy adott szakmai ágazat munkavállalói számára a 2006/54 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének f) pontja értelmében a törvény által szabályozott nyugdíjbiztosítási rendszer által biztosított ellátásokat helyettesítő ellátásokat nyújtson. A szövetségi köztisztviselők ugyanis ki vannak zárva az ASVG által létrehozott nyugdíjbiztosítási rendszerből a szövetségi állammal fennálló közszolgálati alkalmazásukból kifolyólag, mert munkaviszonyuk a nyugdíjbiztosítási rendszer által nyújtottakkal egyenértékű ellátásokra jogosítja őket¹⁷.

45. Következésképpen, amint azt a kérdést előterjesztő bíróság megállapította, az alapeljárás felperesei részére folyósított öregségi nyugdíjakhoz hasonló nyugdíjakat az EUMSZ 157. cikk (2) bekezdése értelmében vett „díjazásnak”, valamint a 2006/54/EK irányelv 2. cikke (1) bekezdésének f) pontja értelmében vett „szociális biztonsági rendszerek által biztosított ellátásoknak” kell tekinteni, így ez utóbbi irányelv hatálya alá tartoznak.

¹⁵ 2019. május 8-i Praxair MRC ítélet (C-486/18, EU:C:2019:379, 70. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

¹⁶ 2015. január 21-i Felber ítélet (C-529/13, EU:C:2015:20, 23. pont).

¹⁷ 2016. június 16-i Lesar ítélet (C-159/15, EU:C:2016:451, 28. pont).

46. Az ilyen ellátások tekintetében az uniós jog időben korlátozta a férfi és női munkavállalók egyenlő díjazása elvének alkalmazását. E tekintetben a Bíróság a Barber ítéletében úgy ítélte meg, hogy a jogbiztonsággal kapcsolatos elsődleges megfontolások kizárják azon jogviszonyok kétségbé vonását, amelyek a múltban teljes egészében kifejtették hatásukat, miközben ilyen esetben számos, hagyományosan kizárt nyugdíjrendszer azon kockázatnak lenne kitéve, hogy pénzügyi egyensúlya visszamenőlegesen felborul, és hogy kivételt kell tenni azon személyek javára, akik időben kezdeményezték jogaik védelmét. Ezen ítélet szerint nem fogadható el az említett értelmezés hatásainak olyan korlátozása az említett ítélet időpontjától kezdődően fennálló nyugdíjjogosultság tekintetében, aminek következtében az EGK-Szerződés 119. cikkének (jelenleg, módosítást követően EUMSZ 157. cikk) közvetlen hatályára nem lehet hivatkozni a nyugdíjra való jogosultság megállapítása érdekében ugyanezen ítélet meghozatalát megelőző időszakra visszamenőleg, kivéve azon munkavállalók vagy azokra tekintettel jogosultak esetét, akik ezen időpont előtt bírósági eljárást kezdeményeztek, vagy ezzel egyenértékű módon érvényesítették igényüket a vonatkozó nemzeti jog értelmében¹⁸.

47. Ennek megfelelően a Barber ítélet értelmében az EGK-Szerződés 119. cikkének (jelenleg, módosítást követően EUMSZ 157. cikk) közvetlen hatályára a foglalkoztatói nyugdíjjal összefüggésben az egyenlő bánásmód tekintetében kizárólag az 1990. május 17-ét, a Barber ítélet időpontját követő foglalkoztatási időszak vonatkozásában lehet hivatkozni¹⁹. Ezt a korlátozást átvette az EUMSZ 157. cikkről szóló (33.) jegyzőkönyv, amelynek szövege megegyezik az EK-Szerződés 119. cikkéről szóló (2.) jegyzőkönyvével, amely *egyértelműen kapcsolódik* a Barber ítélethez, mivel ugyanarra az 1990. május 17-i dátumra²⁰ hivatkozik. Ilyen korlátozást tartalmaz a 2006/54/EK irányelv 12. cikkének (1) bekezdése is.

48. A jelen ügyben a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében, mivel az alapügy tényállása egyaránt vonatkozik az Osztrák Köztársaságnak az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodáshoz és az Unióhoz való csatlakozása előtti és utáni időszakokra, a férfiak és nők egyenlő díjazásának elvére nem lehet hivatkozni az 1994. január 1-je előtti időszakokra vonatkozó nyugdíjellátások tekintetében²¹.

49. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a szóban forgó szabályozás, amely az 1965. évi PG szerinti nyugdíjak 2018. évi korrekciójára vonatkozik, a meghatározott összeget meghaladó nyugdíjak teljes kizárásával történő, fokozatosan csökkenő mértékű kiigazítást ír elő. Ebből következik, hogy az alapeljárás felperesei – az alacsonyabb összegű nyugdíjban részesülő nyugdíjasokkal ellentétben – egyáltalán (EB és DP) vagy szinte egyáltalán (JS) nem részesültek nyugdíjemelésében, tekintettel arra, hogy nyugdíjuk összege meghaladja a havi 4 980 eurót, vagy ahhoz közelít. A kérdést előterjesztő bíróság előtt azzal érveltek, hogy a havi 4 980 eurót meghaladó összegű nyugdíjakban részesülők csoportja jelentős többségben férfiakból áll, akiket így nemen alapuló hátrányos megkülönböztetés ér.

¹⁸ Barber ítélet 44. és 45. pont. Lásd még 2003. október 23- Schönheit és Becker ítélet (C-4/02 és C-5/02, EU:C:2003:583, 99. pont).

¹⁹ 2003. október 23-i Schönheit és Becker ítélet (C-4/02 és C-5/02, EU:C:2003:583, 100. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

²⁰ Lásd ebben az értelemben: 2003. október 23-i Schönheit és Becker ítélet (C-4/02 és C-5/02, EU:C:2003:583, 101. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

²¹ Lásd analógia útján: 2002. szeptember 12-i Niemi ítélet (C-351/00, EU:C:2002:480, 54. és 55. pont). Ugyanebben az értelemben a 2006/54 irányelv 12. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[a]zon tagállamok esetében, amelyek 1990. május 17-e után csatlakoztak, és amelyek 1994. január 1-jén az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás szerződő felei voltak, az [...] 1990. május 17. időpont helyébe az 1994. január 1. időpont lép.”

50. Ez a bíróság azt kérdezi, hogy az alapügy felperesei milyen mértékben hivatkozhatnak a férfi és női munkavállalók egyenlő díjazásának elvére annak alátámasztása érdekében, hogy a szóban forgó szabályozás az uniós jog által tiltott, nemen alapuló hátrányos megkülönböztetést valósít meg. E tekintetben a bíróság három lehetséges értelmezést említ²², és úgy véli, hogy több érv szól a harmadik értelmezés mellett, amely szerint az egyenlő díjazás elvének az EUMSZ 157. cikkről szóló (33.) jegyzőkönyvben és a 2006/54 irányelv 12. cikkében előírt időbeli hatályának korlátozása nem vonatkozik az öregségi nyugdíjak olyan éves kiigazítására, mint amilyen az alapügyben szerepel.

51. Egyetértek a kérdést előterjesztő bíróság elemzésével. Az említett jegyzőkönyv ugyanis kimondja, hogy az EUMSZ 157. cikk alkalmazásában a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben nyújtott juttatások nem tekinthetők díjazásnak akkor és annyiban, amennyiben azok az 1990. május 17-ét megelőző munkaviszony alapján járnak²³. Márpedig, amint az a Bíróság ítélezési gyakorlatából²⁴ kitűnik, az említett jegyzőkönyvet a Barber ítélet fényében kell értelmezni. Ebben a tekintetben az ez utóbbi ítélet alapjául szolgáló ügy arra vonatkozott, hogy egy női munkavállaló gazdasági okokból történő elbocsátását követően azonnali öregségi nyugdíjra vált jogosulttá, míg egy hasonló korú férfi munkavállaló ilyen esetben csak szüneteltetett nyugdíjra tarthatott igényt²⁵. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy az EGK-Szerződés 119. cikkének (jelenleg, módosítást követően EUMSZ 157. cikk) közvetlen hatályára nem lehet hivatkozni *a nyugdíjra való jogosultság megállapítása érdekében* ugyanezen ítélet meghozatalát megelőző időszakra visszamenőleg²⁶.

52. Az alapeljárás esetei azonban nem a nyugdíjjogosultság megszerzésére vonatkoznak. Az alapeljárás felpereseit 1994. január 1-je után nyugdíjazták, és nyugdíjuk kezdő időpontja és kezdő összege nem vitatott. Nem vonták kétségbe a múltban folyósított összegeket, és az 1994. január 1-je előtti foglalkoztatási időszakokkal kapcsolatos összegeket sem.

53. Az alapeljárás felperesei az egyenlő díjazás elvére csak az öregségi nyugdíjak 2018. évi korrekciójára vonatkozó szabályok tekintetében hivatkoznak. Ez a korrekció csak erre az egyetlen évre vonatkozik, és nincs visszamenőleges hatálya. Ilyen körülmények között úgy vélem, hogy nem indokolt korlátozni az egyenlő díjazás elvének alkalmazását a nyugdíjjogosultságuk azon része tekintetében, amely az 1994. január 1-jét követő foglalkoztatási időszakokra vezethető vissza. Ezzel szemben az alapeljárás felperesei teljes mértékben hivatkozhatnak az egyenlő díjazás elvére, ezen elv időbeli hatályának korlátozása nélkül.

54. Ezért azt javaslom, hogy a Bíróság az első kérdésre azt a választ adja, hogy az EUMSZ 157. cikkről szóló (33.) jegyzőkönyvet és a 2006/54 irányelv 12. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a férfiak és nők egyenlő díjazása elvének időbeli hatályának az e rendelkezésekben előírt korlátozása nem alkalmazandó a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszer keretében nyújtott ellátásokra vonatkozó nemzeti szabályozásra, amely az öregségi nyugdíjak 1994. január 1-je utáni éves korrekcióját írja elő, még abban az esetben sem, ha az érintett személy foglalkoztatási időszakai részben ezen időpont előtt valósultak meg.

²² Lásd a jelen indítvány 28–30. pontját.

²³ A 2006/54 irányelv 12. cikke (1) bekezdésének szövege szinte teljesen megegyezik az EUMSZ 157. cikkről szóló (33.) jegyzőkönyvével, amikor kimondja, hogy „[m]inden, a munkavállalók tekintetében ezen fejezet végrehajtását célzó intézkedés rendelkezik valamennyi, foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben nyújtott ellátásról, amely az 1990. május 17-ét követő foglalkoztatási időszakokból származik, és visszamenőleg érvényes addig az időpontig”. Mindkét rendelkezésre olyan kivétel vonatkozik, amely az alapügyhöz hasonló esetekben nem alkalmazható.

²⁴ Lásd a jelen indítvány 47. pontját.

²⁵ Barber ítélet 38. pont.

²⁶ Az alapügyhöz hasonló ügyekben nem alkalmazható kivételtől eltekintve.

B. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésről

55. Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy az EUMSZ 157. cikket és a 2006/54 irányelv 5. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a nemzeti köztisztviselők nyugdíjának éves korrekcióját a meghatározott összeget meghaladó nyugdíjak kizárásával történő, fokozatosan csökkenő mértékű kiigazítás formájában írja elő, amennyiben e szabályozás a férfiak lényegesen nagyobb arányát érinti hátrányosan, mint a nőket.

56. A 2006/54 irányelv 5. cikkének c) pontja értelmében az ellátások kiszámítása tekintetében tilos a nemen alapuló közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben, amelyek ezen irányelv 7. cikke (1) bekezdése a) pontja iii. alpontjának megfelelően védelmet biztosítanak többek között az „idős kor” kockázataival szemben²⁷.

57. Előjáróban meg kell állapítani, hogy az olyan nemzeti jogszabály, mint amilyen az alapügyben szerepel, nem tartalmaz nemen alapuló közvetlen hátrányos megkülönböztetést, mivel különbségtétel nélkül alkalmazandó a férfi és a női munkavállalókra.

58. Ami azt a kérdést illeti, hogy az ilyen szabályozás nemen alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetést valósít-e meg, a 2006/54 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének b) pontja a közvetett hátrányos megkülönböztetést olyan helyzetként határozza meg, amelyben egy látszólag semleges rendelkezés, feltétel vagy gyakorlat az egyik nemhez tartozó személyeket a másik nemhez tartozó személyekhez képest hátrányosan érint, kivéve ha ez a rendelkezés, feltétel vagy gyakorlat jogszerű céllal objektív módon igazolható, továbbá e cél megvalósításának eszközei megfelelőek és szükségesek.

59. Amint arra a nemzeti bíróság rámutatott, a szóban forgó szabályozás értelmében a bizonyos havi összeget meghaladó nyugdíjban részesülő nyugalmazott köztisztviselők hátrányos helyzetben vannak azokhoz képest, akiknek alacsonyabb a nyugdíja, mert ők – ez utóbbiakkal szemben – nem részesültek emelésben.

60. A 2006/54 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének b) pontja vonatkozásában a Bíróság kimondta, hogy ilyen különös hátrány fennállása többek között akkor állapítható meg, ha bebizonyosodik, hogy a nemzeti szabályozás az egyik nemhez tartozó személyeket jelentősen nagyobb arányban érinti hátrányosan, mint a másik nemhez tartozó személyeket²⁸. A nemzeti bíróság feladata azoknak a tényeknek a nemzeti joggal vagy gyakorlattal összhangban történő megítélése, amelyek alapján közvetett hátrányos megkülönböztetés fennállását lehet vélelmezni, és amelyek rendelkezhetnek úgy is, hogy a közvetett hátrányos megkülönböztetés minden eszközzel, akár statisztikai adatok alapján is megállapítható²⁹. A nemzeti bíróságnak kell ezért megítélnie, hogy a hozzá benyújtott statisztikai adatok mennyire megbízhatóak és figyelembe vehetők, például nem csak véletlenszerű vagy konjunkturális jelenségek kifejeződései-e, illetve hogy kellően jelentősnek minősülnek-e³⁰.

²⁷ 2020. szeptember 24-i YS (Vezető állású munkavállalók foglalkoztatói nyugdíja) ítélet (C-223/19, a továbbiakban: YS ítélet, EU:C:2020:753, 41. pont).

²⁸ YS ítélet, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

²⁹ YS ítélet, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

³⁰ YS ítélet, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat. Hangsúlyozom, hogy ezek a statisztikai adatok csak relatív értékkel bírnak, és nem tekinthetők abszolút referenciának azon különleges hátrány megállapítása céljából, amely az egyik nemhez tartozó személyeket a másik nemhez tartozó személyekhez viszonyítva érinti.

61. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) által az EB és a DP ügyre vonatkozóan tett megállapítások alapján nem zárható ki, hogy a nemen alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetés statisztikai feltételei teljesülnek. Ha a kérdést előterjesztő bíróság arra a következtetésre jutna, hogy a szóban forgó szabályozás a férfiak lényegesen nagyobb hányadát érinti hátrányosan, mint a nőket, akkor e bíróságnak azt kellene megvizsgálnia, hogy az ilyen eltérő bánásmód mennyiben igazolható a nemen alapuló hátrányos megkülönböztetéstől független objektív tényezőkkel, ahogyan az a 2006/54 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének b) pontjából következik.

62. A Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően ez elsősorban akkor van így, ha a választott eszközök jogszerű szociálpolitikai célt szolgálnak, valamint a szóban forgó szabályozás által kitűzött cél elérésére alkalmasak és ahhoz szükségesek, hozzátevé, hogy ezeket az eszközöket csak akkor lehet a hivatkozott célkitűzés biztosítására alkalmasnak tekinteni, ha valóban megfelelnek a cél elérésére irányuló törekvésnek, továbbá ha koherens és szisztematikus módon hajtják végre őket³¹. A hátrányosan megkülönböztetőnek vélt szabály alkotójaként a tagállam feladata annak bizonyítása, hogy az említett szabály megfelel a szociálpolitikája jogos célkitűzésének, hogy e célkitűzés távol áll a nemen alapuló bármilyen hátrányos megkülönböztetéstől, és hogy ésszerűen vélhette úgy, hogy a megválasztott eszközök alkalmasak az említett célkitűzés megvalósítására³². A Bíróság továbbá kimondta, hogy a tagállamok a szociál- és foglalkoztatáspolitikájuk célkitűzéseinek megvalósítására alkalmas intézkedések megválasztásában széles mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek³³.

63. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából az is kitűnik, hogy noha végső soron a tényállás értékelésére és a nemzeti jogszabály értelmezésére kizárólagos hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság feladata annak meghatározása, hogy az érintett jogszabályi rendelkezés ilyen objektív tényezővel igazolható-e, és ha igen, milyen mértékben, a nemzeti bíróság számára az előzetes döntéshozatal keretében hasznos válaszokat adni hivatott Bíróság hatásköre kiterjed arra, hogy az alapeljárás iratai, valamint az elé terjesztett írásbeli és szóbeli észrevételek alapján a jogvita eldöntését lehetővé tévő útmutatást adjon a nemzeti bíróságnak³⁴.

64. A jelen ügyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből és az osztrák kormány írásbeli észrevételeiből az következik, hogy a szóban forgó szabályozásnak a nyugdíjasok vásárlóerejének megőrzésére irányuló célon túlmenően van egy „szociális elemet” tartalmazó célja is, amennyiben a 2018. évet illetően a mindennapi fogyasztási cikkek (élelmiszerek és lakhatás) átlagon felüli drágulása különösen az alacsonyabb nyugdíjban részesülő nyugalmazott köztisztviselőket érinti. Az e szabályokkal megállapított különleges nyugdíjkorrekció az ASVG 108h. §-ában általában előírtnál nagyobb mértékű kiigazítással az alacsonyabb és a közepes jövedelmek számára jelentkező sajátos vásárlóerő-csökkenés kompenzálását szolgálta. Emellett az osztrák kormány szerint a nyugdíjnak a meghatározott összeget meghaladó nyugdíjak kizárásával történő, fokozatosan csökkenő mértékű kiigazítása a köztisztviselők nem járulékalapú, hanem állami forrásokból finanszírozott nyugdíjrendszere számára megtakarításokat tett lehetővé³⁵. A szóban forgó szabályozást így az ellátások fenntartható finanszírozása és a generációs méltányosság jellemzi.

³¹ YS ítélet, 56. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

³² 2014. július 17-i Leone ítélet (C-173/13, EU:C:2014:2090, 55. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

³³ YS ítélet, 57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

³⁴ Lásd ebben az értelemben: YS ítélet, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

³⁵ Megjegyzem, hogy DP írásbeli észrevételeiben vitatja, hogy ezek a célkitűzések képeznék a szóban forgó szabályozás alapját.

65. E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy bár a költségvetési megfontolások nem igazolhatják a nemek rovására történő hátrányos megkülönböztetést, az *öregségi nyugellátások fenntartható finanszírozásának* biztosítására és az *állami finanszírozású nyugdíjak szintje közötti különbség csökkentésére* irányuló célok a tagállamok széles mérlegelési mozgásterére tekintettel a nemen alapuló bármely hátrányos megkülönböztetéstől független, jogszerű szociálpolitikai céloknak tekinthetők³⁶.

66. Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy a szóban forgó szabályozás a 2006/54 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett jogos célokkal objektív módon igazolható.

67. A jelen ügyben, és a nemzeti bíróságnak e tekintetben elvégzendő ellenőrzésére is figyelemmel, a szóban forgó szabályozás alkalmasnak tűnik arra, hogy e célok elérésére irányuljon. Egyrészt a legmagasabb öregségi nyugdíjak kiigazításának elmaradásából eredő megtakarítások lehetővé tették a szerényebb nyugdíjak kiigazítását, ugyanakkor költségvetési megtakarítást eredményeztek az állam számára, ami a köztisztviselői nyugdíjak hosszú távú finanszírozásának biztosítását szolgálja³⁷.

68. Másrészt, amint arra a Bizottság rámutatott, a nyugdíjak inflációs ráta alapján történő indexálása önmagában nem változtatja meg a különböző nyugdíjak mértéke közötti különbségeket, és a köztük lévő különbség matematikai szempontból változatlan maradna. A nemzeti jogalkotó azon szándéka azonban, hogy az alacsonyabb nyugdíjakat nagyobb mértékben védje az infláció hatásaitól, elfogadható szociálpolitikai célkitűzés, mivel az áremelkedések nagyobb hatással vannak a kisebb nyugdíjakban részesülő személyek életszínvonalára. Jelen esetben, a szóban forgó szabályozásnak, mivel csak azokat az ellátásokat érinti, amelyek összege egy bizonyos értékhatárt meghalad, azzal a hatással jár, hogy alacsonyabb nyugdíjszinthez közelíti ezeket az ellátásokat.³⁸

69. Ez a szabályozás láthatóan nem eredményez olyan intézkedéseket, amelyek meghaladnák a kitűzött célok eléréséhez szükséges mértéket, különösen amennyiben az ASVG 711. §-ában előírt nyugdíjmelelési korlátozásokat a nyújtott ellátások összegétől függő sávok szerint határozták meg³⁹.

70. A kérdést előterjesztő bíróság által felhozott érvek fényében meg kell vizsgálni, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló szabályozást következetesen és szisztematikusan hajtják-e végre.

71. Először is, ez a bíróság megállapította, hogy a szóban forgó szabályozás az öregségi nyugdíjban részesülőkre korlátozódott, jóllehet léteznek megfelelő szociálpolitikai eszközök, mint például a progresszív jövedelemadó-kulcsok, állami ellátások és egyéb, adókból finanszírozott támogatások. Véleményem szerint azonban az, hogy vannak más szociálpolitikai eszközök is, nem alkalmas arra, hogy megfossza a tagállamokat az öregségi nyugdíjkorrekció modulálásának lehetőségétől. A tagállamnak – a rendelkezésére álló széles mérlegelési jogkörén belül – lehetőséggel kell rendelkeznie arra, hogy ezeket a különböző eszközöket együttesen vagy külön-külön is szabadon felhasználhassa a jogszerű szociálpolitikai cél elérése érdekében.

³⁶ YS ítélet, 60. és 61. pont. Lásd még: 2021. január 21-i INSS ítélet (C-843/19, EU:C:2021:55, 38. pont).

³⁷ Lásd e tekintetben Kokott főtanácsnok NK ügyre (Vezető állású munkavállalók foglalkoztatói nyugdíja) vonatkozó főtanácsnoki indítványát (C-223/19, EU:C:2020:356, 79. pont), amely szerint úgy tűnik, hogy a jogalkotó az államkassza tehermentesítésének célját átfogó és szisztematikus módon valósítja meg.

³⁸ Lásd ebben az értelemben: YS ítélet, 63. pont.

³⁹ Lásd ebben az értelemben: YS ítélet, 65. pont.

72. Másodszor, a bíróság rámutat, hogy míg a társadalombiztosítási rendszerek keretében folyósított nyugdíjak a járulékalapú finanszírozás elvén alapulnak, és egy biztosítási szerv által fizetendők, addig az aktív szolgálatban lévő köztisztviselők járulékaik nem a nyugdíjbiztosítási rendszer alapjába, hanem az állami költségvetésbe folynak be. Véleményem szerint a köztisztviselők és a társadalombiztosítási rendszerbe járulékot fizető személyek jogi helyzete közötti különbség nem jelenti azt, hogy a köztisztviselők nyugdíját szükségszerűen egységes módon, az infláció mértékének megfelelően kell kiigazítani. Az öregségi nyugellátások fenntartható finanszírozása és az állami finanszírozású nyugdíjak szintje közötti különbség csökkentésére irányuló célok a nemen alapuló hátrányos megkülönböztetéstől független, legitim szociálpolitikai célokként ugyanúgy vonatkozhatnak az állam által finanszírozott nyugdíjrendszerre, mint a biztosítási szervezetnek fizetett járulékokon alapuló rendszerre.

73. Harmadszor, ugyanez a bíróság rámutat arra, hogy jöllehet a nemzeti jogalkotó a 2018. év vonatkozásában jelentős beavatkozással korrigálta a köztisztviselők nyugdíját, nem hozott ilyen, „a szociális egyensúly megteremtésére” irányuló intézkedést az aktív tisztviselők esetében, akikre vonatkozóan nem alkalmaztak fokozatosan csökkenő mértékű kiigazítást a 2018. évi illetménykorrekció során. Mindazonáltal úgy tűnik számomra, hogy annak ellenőrzése érdekében, hogy a jogszerű szociálpolitikai cél elérésére választott eszközöket következetesen és szisztematikusan hajtják-e végre, az érintett csoportjára, nevezetesen a nyugalmazott köztisztviselőkre kell hivatkozni. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a szóban forgó szabályozás – amint arra az osztrák kormány hivatkozik – az állami nyugdíjban részesülő valamennyi személyre egyformán alkalmazandó-e. Nemleges válasz esetén e szabályozás e tekintetben nem lenne következetes. Amennyiben e kérdésre igenlő választ kell adni, a köztisztviselők öregségi nyugdíja és az aktív köztisztviselők illetménye közötti különbség véleményem szerint nem tartozik a 2006/54/EK irányelv 5. cikkének hatálya alá, amely csak a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben fennálló, nemen alapuló közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozik.

74. Negyedszer, a kérdést előterjesztő bíróság azzal érvel, hogy a nemzeti jogalkotó csak a köztisztviselőkre alkalmazandó foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerrel összefüggésben avatkozott be, ugyanakkor tartózkodott a más, például magánjellegű foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekbe való hasonló beavatkozástól. Ami ezt az érvet illeti, úgy tűnik számomra, hogy ez szintén kívül esik a 2006/54 irányelv 5. cikkének hatályán. Azt kell ugyanis megvizsgálni, hogy a szóban forgó foglalkoztatási szociális biztonsági rendszer és az ilyen típusú rendszerek tekintetében tiszteletben tartják-e a férfi és női munkavállalók egyenlő díjazásának elvét. Ennek az elvnek a gyakorlati alkalmazása nem jelenti azt, hogy a nemzeti szabályok ugyanúgy vonatkoznak a tagállam valamennyi foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerére, beleértve azokat is, amelyek nem tartoznak a 2006/54 irányelv 2. cikke (1) bekezdése f) pontjának a hatálya alá.

75. Ötödször, a kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy az alapügy egyik felperesének öregségi nyugdíja a szóban forgó szabályozás hatálybalépését követően a nyugdíjazása óta eltelt időszakra vonatkozó megfelelő inflációkövetéshez képest 25%-kal csökkent. Az alapeljárás felperesei írásbeli észrevételeikben előadják, hogy a meghatározó körülmény az, hogy a munkáltatójukkal közszolgálati jogviszonyban álló köztisztviselőként olyan díjazásnak megfelelő munkát végeztek, amelyet most utólag csökkentettek. Véleményem szerint azonban ez a helyzet a nemzeti jog és a tagállam által követni kívánt szociálpolitika kérdése. Az uniós jog nem írja elő, hogy az öregségi nyugdíj összegének követnie kell az inflációs rátát, és reálértéken stabilnak kell maradnia. Ami különösen az EUMSZ 157. cikket és a 2006/54 irányelvet illeti, amelyek értelmezését kérik, ezek a rendelkezések kizárólag a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvének alkalmazását írják elő,

amelynek keretében, mint már megállapítást nyert, az államilag finanszírozott öregségi nyugdíjak szintje közötti különbség csökkentése legitim szociálpolitikai célt jelent, és amelynek keretében a tagállamok széles mérlegelési jogkörrel rendelkeznek.

76. Általánosságban úgy tűnik számomra, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által felhozott első öt érv a tagállamok szociálpolitikai cselekvési szabadságának lehetséges korlátozására vonatkozik. Ezen érvek nem érintik a 2006/54 irányelv 5. cikke értelmében vett, a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben való egyenlő bánásmód elvét, amely előírja, hogy egy ilyen rendszerben a férfiak és nők számára biztosítani kell az egyenlőséget.

77. Végül a kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezi, hogy az EUMSZ 157. cikk (4) bekezdése értelmében vett jogos célnak minősül-e, ha a nőknek előnyt biztosítanak az öregségi nyugdíjak kiigazítása során azzal az indokkal, hogy a foglalkoztatás és munkavégzés területén a nők a múltban hátrányosabb bánásmódban részesültek. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint ez a rendelkezés nem alkalmazható egy nemzeti szabályozásra, ha az arra szorítkozik, hogy a nőknek a nyugdíjba vonulásuk időpontjában magasabb öregségi nyugdíjat biztosítson, anélkül hogy orvosolná azokat a problémákat, amelyekkel e nők a szakmai előmenetelük során szembesülhetnek, továbbá ezen emelés nyilvánvalóan nem olyan jellegű, hogy e nők szakmai előmenetelének elősegítése révén ellentételezhetné az őket érő hátrányokat, ezáltal pedig ténylegesen biztosíthatná a teljes egyenlőséget a férfiak és nők között a munka világában⁴⁰.

78. Ebből következik, hogy – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálat függvényében – az olyan szabályozást, mint amilyen az alapügyben szerepel, következetesen és szisztematikusan hajtják végre.

79. Végezetül rámutatnék arra, hogy – amint azt a kérdést előterjesztő bíróság a második előzetes döntéshozatalra irányuló kérdésében megemlítette – a férfiak statisztikai felülreprezentáltsága a magasabb öregségi nyugdíjban részesülő személyek csoportjában azon körülmény következménye, hogy a foglalkoztatás és munkavégzés területén a nők és a férfiak esélyei nem egyenlők. A férfiak és a nők nyugdíjösszegei közötti eltérés ugyanis a hagyományosan különböző szakmai pályafutásokból fakad. Véleményem szerint az egyenlő bánásmód elvének az EUMSZ 157. cikkben és a 2006/54 irányelvben előírt alkalmazása a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben nem arra irányul, hogy a férfiak jelentősen kedvezőbb helyzetben tartásával állandósítsa ezt az egyenlőtlen bánásmódot. A jelen esetben a szóban forgó szabályozás közvetve csökkenti a nemek közötti gazdasági egyenlőtlenséget. Ebből következik, hogy az esetleges közvetett hátrányos megkülönböztetés igazolásával szemben támasztott követelmények ennek megfelelően alacsonyabbak⁴¹.

80. A fenti megfontolások fényében azt javaslom, hogy a Bíróság a második kérdésre azt a választ adja, hogy az EUMSZ 157. cikket és a 2006/54 irányelv 5. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a nemzeti köztisztviselők nyugdíjának éves korrekcióját a meghatározott összeget meghaladó nyugdíjak kizárásával történő fokozatosan csökkenő mértékű kiigazítás formájában írja elő, abban az esetben, ha e szabályozás a férfiak

⁴⁰ Lásd ebben az értelemben: 2019. december 12-i Instituto Nacional de la Seguridad Social (Anyák nyugdíj-kiegészítése) ítélet (C-450/18, EU:C:2019:1075, 65. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁴¹ Lásd ebben az értelemben Kokott főtanácsnok NK ügyre (Vezető állású munkavállalók foglalkoztatói nyugdíja) vonatkozó indítványa (C-223/19, EU:C:2020:356, 76. pont).

lényegesen nagyobb arányát érinti hátrányosan, mint a nőket, feltéve, hogy az említett szabályozást objektív, a nemen alapuló hátrányos megkülönböztetéstől független tényezők indokolják.

V. Véggövetkeztetés

81. A fenti megfontolások alapján azt javaslom a Bíróságnak, hogy a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre az alábbi választ adja:

- 1) Az EUMSZ 157. cikkről szóló (33.) jegyzőkönyvet és a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról szóló, 2006. július 5-i 2006/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 12. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a férfiak és nők egyenlő díjazása elvének időbeli hatályának az e rendelkezésekben előírt korlátozása nem alkalmazandó a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszer keretében nyújtott ellátásokra vonatkozó nemzeti szabályozásra, amely az öregségi nyugdíjak 1994. január 1-je utáni éves korrekcióját írja elő, még abban az esetben sem, ha az érintett személy foglalkoztatási időszakai részben ezen időpont előtt valósultak meg.
- 2) Az EUMSZ 157. cikket és a 2006/54 irányelv 5. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a nemzeti köztisztviselők nyugdíjának éves korrekcióját a meghatározott összeget meghaladó nyugdíjak kizárásával történő fokozatosan csökkenő mértékű kiigazítás formájában írja elő, abban az esetben, ha e szabályozás a férfiak lényegesen nagyobb arányát érinti hátrányosan, mint a nőket, feltéve, hogy az említett szabályozást objektív, a nemen alapuló hátrányos megkülönböztetéstől független tényezők indokolják.